

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Utenriksdepartementet
Miljø- og utviklingsministeren
Postboks 8114 Dep.
0030 Oslo

UTENRIKSDEP.	APR/VI
08/03097-43	28 OKT 2009
Arkivkode 801.3	S-UTV/POL

Kongens gt. 6
P.b. 8131 Dep.
NO-0033 Oslo
Tel.: +47-21 09 00 00
Fax: +47-21 09 49 73
Internet: www.ssb.no
E-post/E-mail: ssb@ssb.no
Bankkonto/Bank account
7694 05 02663

Oslo, 26.10.2009
Deres ref.: 08/03097, Vår ref.: 09/1959
Saksbehandler: Jan Stensrud, Linda Wietfeldt, Eirin Totland
Seksjon for finansmarkedsstatistikk

Høring: NOU 2009:19: Skatteparadis og utvikling

Vi viser til brev av 4. august 2009 om høringsnotat vedrørende rapport NOU 2009:19 "Skatteparadis og utvikling". Statistisk sentralbyrå (SSB) har begrenset høringssvaret til mulige konsekvenser for statistikkproduksjonen.

Bruk av nasjonalregnskapstall

Vi noterer oss at utvalget viser til bruk av nasjonalregnskapstall som indikasjon på kapitalflukt. Som utvalget har vært inne på kan utenriksregnskapets post "Ufordelte finanstransaksjoner og statistiske avvik, netto" foruten målefeil, skyldes kapitalflukt (ved at inntektsoverskudd overstiger netto registrert formuesendring). SSB sier seg enig i at det kan tyde på kapitalflukt når avviket er av en viss størrelse og systematisk går en vei. Men som utvalget også har vært inne på, kan det skyldes statistisk støy. Avviket i det norske utenriksregnskapet utgjør om lag 2,5 prosent av bruttostrømmene i driftregnskapet.

Utviklingspolitikken, om videreføring av støtte til organisasjoner og institusjoner som arbeider for mer åpenhet, demokratisering og en ansvarlig stat

SSB ønsker å understreke betydningen av statistikk som grunnlag for demokrati og utvikling. SSB driver bistandsarbeid for heving av statistikkkompetanse i utviklingsland, f. eks. i form av utsendte eksperter. Dette gir blant annet innblikk i hvordan man kan fremskaffe data i land med lite utviklede informasjons- og statistikkssystemer. Internasjonalt fokus på et godt system for økonomisk statistikk fører også til oppmerksomhet mot transparens i utviklingsland.

Nasjonal lovgivning, rådgiverne og tilretteleggerne

Det er en utfordring å skaffe oversikt over nettverk, mellomværende og transaksjoner mellom foretak innen flernasjonale konsern. SSB støtter på denne bakgrunn tiltak for forbedret registrering av foretaks-knytninger innen flernasjonale konsern, inklusive forhold i skatteparadis. Et eget offentlig tilgjengelig og kvalitetssikret register over investeringer i skatteparadiser vil styrke statistikkarbeidet på dette området. Det gjelder spesielt statistikk og analyse knyttet til direkteinvesteringer og aktivitet og struktur i norsk-kontrollerte foretak i utlandet. Det er spesielt problematisk å identifisere reelle (ultimate) eier/investor i eierkjeder hvor selskaper i skatteparadiser inngår. Eneste kilde til ultimate eier per i dag er SKDs oppgave om opplysninger om kontrollerte transaksjoner og mellomværende. SSB støtter derfor forslaget om at alle typer foretak, uavhengig av organisasjonsform/aktivitetskrav (inkludert filialer), må være rapporteringspliktige til et slikt register.

Registeret vil supplere det europeiske konsernregisteret EuroGroupRegister – EGR, som er i ferd med å bli etablert i regi av Eurostat. Dette registeret vektlegger europeiske selskap og skal etter planen

inneholde de 5 000 største konsern i EU innen desember 2009, bygges ut til 10 000 konsern i 2011 for deretter å vurderes å bli heldekkende i 2013.

Norsk regnskapslovgivning

SSB støtter tiltak for utvidet informasjon i årsregnskapet, da dette vil forbedre årsregnskapene som grunnlag for statistikk over foretaks økonomiske samkvem med utlandet. Informasjon om norske eierinteresser i utenlandske foretak samt de utenlandske foretakenes sysselsetting og omsetning, vil gi nyttig bidrag til statistikken for norskkontrollerte foretak i utlandet (utgående FATS) og direkte-investeringer i utlandet (utgående FDI). Dette er variabler som Norge gjennom EØS-forordning er pålagt å rapportere. I tillegg er det ønskelig at det i årsregnskapene for de utenlandskontrollerte foretakene i Norge blir tatt inn opplysninger om ultimater eiers landtilhørighet (dvs. hvor beslutningsmyndigheten ligger). Dette vil gi et godt bidrag i arbeidet med statistikken for inngående FATS, og vil bidra til større gjennomsiktighet.

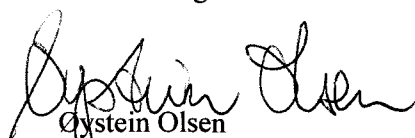
Internprising og metoder for måling av manipulerte internpriser

I økonomisk statistikk skal transaksjoner prinsipielt registreres til markedspris. At prisingen av intern-transaksjoner i interessefellesskap, spesielt flernasjonale konsern, ofte avviker fra det som svarer til markedspriser, kan skape betydelige problemer for måling av sentrale økonomiske størrelser i statistikken, herunder bruttonasjonalproduktet i nasjonalregnskapet. SSB støtter mulige tiltak som kan bidra til å få fram informasjon om reelle markedspriser og peker på behovet for internasjonalt samarbeid på området. Videre mener SSB at utvalgets forslag om at norske myndigheter legger ned større arbeid for å oppnå korrekt internprising kan ha positiv virkning for regnskapsstatistikken, ved at denne da kan gi bedre informasjon om internasjonale selskapers økonomiske virksomhet i Norge. SSBs ber også om at det vurderes om et virkemiddel i internprisingsproblematikken kan være å innlemme eventuelle utvidelser i regnskapsinformasjonen i Skattedirektoratets internprisingsoppgave.

Internasjonale tiltak

I høringsnotatet diskuteres tiltak for å få en felles tilnærming på internasjonalt nivå, både når det gjelder bruken av skatteparadiser generelt, og spesielt når det gjelder investorer som benytter skatteparadiser i investeringsammenheng. Etter vår vurdering er det nødvendig å komme frem til internasjonale konvensjoner som i utgangspunktet skal forhindre at enkeltstater eller grupper av stater utvikler lukkede strukturer på linje med de som nå eksisterer i skatteparadisene. Videre bør det være et mål at slike konvensjoner over tid leder til en avvikling av dagens skatteparadissystemer. Slike internasjonale konvensjoner vil også gjøre det vanskeligere for enkeltstater å forsvare bruken av skatteparadiser i investerings- og globaliseringssammenheng. SSB støtter utvalgets oppfatning om at man i sterkere grad må fokusere på enkeltenhetenes faktiske økonomiske aktivitet i landet avtalen inngås med. Videre mener SSB at det bør vurderes om tredjeparts rett til innsyn i regnskaper mv. skal tas inn som konkrete punkter i slike avtaler. En gjennomføring av forslagene nevnt ovenfor vil bidra til å forbedre grunnlaget for en konsistent statistikk over blant annet internasjonale kapitalstrømmer, investeringer og eierposisjoner, og bidra til en statistikk som bedre gjenspeiler de økonomiske realitetene.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
administrerende direktør